

Het vak levensbeschouwing en LEF-Plus

Ideeën voor een algemeen vormend vak i.p.v. 7 keuzes in het openbaar onderwijs zijn er al lang. Reeds in 2001 stelde toenmalig minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten voor, om de levensbeschouwelijke vakken samen te zetten: “Godsdienst en zedenleer onder één hoed” (DS 19-12-2001). In het Steineronderwijs krijgen de kinderen het vak cultuurbeschouwing.

In november 2009 was een tweedaags colloquium over “Levensbeschouwelijk onderwijs in een seculiere en gediversifieerde samenleving”, ingericht door het Centrum Pieter Gillis aan de Universiteit Antwerpen, het startpunt voor de LEF-piste. LEF staat voor Levensbeschouwingen, Ethiek, Burgerschap en Filosofie.

In diverse middens, ook over de taalgrens, leefde en leeft daar sympathie voor. In maart 2011 werd in Gent op het onderwijscongres van Groen! zelfs nagenoeg de ganse visie van LEF met een ruime meerderheid goedgekeurd. Op 30 november 2011 verscheen in De Morgen een “Pleidooi voor een algemeen vormend vak over Levensbeschouwing, Ethiek, Burgerschap en Filosofie”, ondertekend door 58 deskundigen.

Van 2011 tot 2016 kwamen de LEF-ideeën regelmatig onder de aandacht in de media en de onderwijsmiddens, vooral door prof. Patrick Loobuyck. Hij publiceerde in 2014 het boek “Meer LEF in het onderwijs”, en leidde de vzw Lef.

Eind 2019 werden persoonlijke en sociale vaardigheden opgenomen in een nieuwe website: Lef-Plus.be, ondertekend door 17 deskundigen en gesteund door 33 sympathisanten. Hierbij richten we onze aandacht enkel op het openbaar onderwijs, wegens die eigenaardige toestand van 7 à 8 keuzes aldaar. Het katholiek onderwijs moet niet vrezen voor de afschaffing van het vak R.K. godsdienst in hun net (D.S. 24-10-2025), want dat blijft hun eigen bevoegdheid en invulling.

Uit een bevraging bij 425 directies van het basis- en secundair onderwijs, door de Vereniging van Leidinggevenden Vlaams Onderwijs, in september 2023, bleek dat 92,3 procent in het officieel onderwijs het huidige systeem met 7 keuzes wil veranderen. In het werkveld blijkt ook dat de meeste leerkrachten van andere vakken (en zelfs van levensbeschouwing zelf) een hervorming genegen zijn. Maar die mensen hebben dikwijls niet de tijd of vrijheid om zich in te zetten, of uit te spreken voor een grondige hervorming. De steun en organisatie voor Lef-Plus zal vooral van gemotiveerde vrijwilligers en jong-gepensioneerden moeten komen.

In het Vlaams regeerakkoord van september 2024 werd moedig voorzien in een omslag naar 2uur per week interlevensbeschouwelijke dialoog. Dit zou een zeer grote stap vooruit zijn, maar helaas is dat nog niet zomaar te realiseren.

We zijn evident voor het behoud van 2 uur levensoriëntatie per week in het openbaar onderwijs, van het 1° leerjaar tot en met het 6° jaar secundair onderwijs. En dat houdt in

dat men naast, of beter, samen met, kennis en inzicht in levensbeschouwingen, morele onderwerpen en ethiek, filosofie en filosoferen en burgerschap (Lef), voldoende aandacht geeft aan persoons- en sociale vorming, emotionele intelligentie, expressie en omgaan met problemen en stress (Lef-Plus).

De Simonetschool in Latem, en IVG in Gent tonen dat zo een eenheidsvak gewoon kan.

Hugo Durinck

Senior lector Hogeschool Gent

Medestichter vzw Lef, en beheerder van Lef-Plus.be